

บทคัดย่อ

ชื่อภาคานิพนธ์ : การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของเกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร
และมะเขือเทศเพื่อการผลิตไบโอดีเซล

ชื่อผู้เขียน : นายณัฐพล พิมลเศรษฐ์

คณะ : พัฒนาการเศรษฐกิจ

หลักสูตร : เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต (พัฒนาการเศรษฐกิจ)

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร. อติศรี อิศรางกูร ณ อยุธยา

ปีการศึกษา : 2/2552

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาความคุ้มค่าของโครงการ การปลูกพืชพลังงานทดแทนของเกษตรกรผู้ผลิตไบโอดีเซลจากพืชสมุนไพรและมะเขือเทศในเขตภาคเหนือ โดยแบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 ลักษณะทั้งการวิเคราะห์ทางการเงินและทางด้านเศรษฐศาสตร์ โดยใช้ข้อมูลส่วนใหญ่จากงานวิจัย จากภายในประเทศในด้านของพืชสมุนไพร และข้อมูลของพืชมะเขือเทศจาก ศูนย์วิจัยพลังงาน มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ซึ่งข้อมูลประกอบอื่น ๆ ส่วนใหญ่ได้จากเอกสารงานวิจัย ต่างๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และการสอบถามจากเกษตรกรผู้ปลูกพืชพลังงานทดแทนโดยตรง โดยทำการกำหนดต้นทุนและผลตอบแทนที่เหมาะสมต่อพื้นที่ทำการเกษตร 1 ไร่ เพื่อทำการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนให้สอดคล้องกับสภาพการณ์โดยทั่วไปของโครงการการลงทุนของเกษตรกรผู้ปลูกพืชพลังงานทดแทนในปัจจุบัน

ผลการศึกษาพบว่า การวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการในการปลูกสมุนไพรเพื่อไบโอดีเซลของเกษตรกรรายใหญ่ในการผลิตแบบเพื่อการค้า ให้ผลตอบแทนทางการเงินที่ไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน ส่วนในด้านของการปลูกมะเขือเทศเพื่อไบโอดีเซลของเกษตรกรรายใหญ่ในการผลิตแบบเพื่อการค้า ให้ผลตอบแทนการลงทุนที่คุ้มค่าต่อการลงทุนทั้งทางด้านการเงินและทางด้านเศรษฐศาสตร์ โดยการลงทุนทางด้านการเงินของโครงการการปลูกมะเขือเทศ มีความคุ้มค่ามากกว่าทางด้านเศรษฐศาสตร์ ส่วนการวิเคราะห์ความเสี่ยงและความไม่แน่นอนของโครงการพบว่าราคาขายต่อหน่วยของน้ำมันมะเขือเทศซึ่งเป็นผลผลิตหลักที่เปลี่ยนแปลงไปนั้น จะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงความคุ้มค่าของโครงการมากที่สุด

ข้อเสนอแนะด้านนโยบายที่ได้ทำการศึกษาพบว่า ปัจจุบันยังมีเกษตรกรที่สนใจในพืชพลังงานทดแทนมะเขือหินนี้ในจำนวนจำกัด ซึ่งก่อให้เกิดต้นทุนธุรกรรมในการแสวงหาข้อมูล ทำให้กลไกตลาดทำงานอย่างไม่สมบูรณ์ ดังนั้น หากเกษตรกรสามารถลดต้นทุนธุรกรรมในการแสวงหาข้อมูลในการผลิตพืชพลังงานมะเขือหินดังกล่าว กลไกตลาดควรจะสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น รัฐบาลควรจะสนับสนุนให้มีการวิจัยและพัฒนาการปลูกพืชมะเขือหิน ทั้งในด้านประสิทธิภาพในการผลิตและการวิจัยด้านการแปรรูปผลผลิตจากน้ำมัน ซึ่งเป็นวัตถุดิบที่มีศักยภาพในการนำไปผลิตไบโอดีเซล หรือผลิตภัณฑ์อื่นๆ ที่สามารถเพิ่มมูลค่าของพืชมะเขือหินและสบูดำ ดังกล่าว เช่น การใช้เทคโนโลยีทางชีวภาพเพื่อพัฒนาสายพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง การพัฒนาวิธีการบริหารจัดการพื้นที่เพาะปลูกและการดูแลรักษาให้มีความเหมาะสม การลดต้นทุนการผลิตจากค่าจ้างแรงงานในการเก็บเกี่ยวผลผลิต เป็นต้น และควรมีการรวบรวมองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อทำการวิจัยและพัฒนาอย่างครบวงจรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ